

Vård- och omsorgsförvaltningen
Sonja Erlandsson

2025-05-14

Dnr VÄN 2025-380

Vård- och äldreomsorgsnämnden

Ökad begriplighet och tydlighet kring hanteringen av avgiftssystemet

Förslag till vård- och äldreomsorgsnämndens beslut

1. Vård- och omsorgsdirektören ges i uppdrag att se över hanteringen av avgiftssystemet med syfte att öka begripligheten och tydligheten för medborgarna kring vad de betalar för
2. Vård- och omsorgsdirektören ges även i uppdrag att genomföra en översyn av rutiner och ansvarsfördelning kring debitering, boendekontrakt och avgifter för att minska risken för intäktsbortfall och ojämlik behandling.
3. Vård- och omsorgsdirektören ska återrapportera till nämnden senast kvartal 4 år 2025.

Ärende

Linköpings kommun har ett komplext avgiftssystem för hemtjänst och andra omsorgsinsatser. Avgifterna baseras idag på en kombination av nivåavgifter och timavgifter, kopplade till brukarens ekonomiska situation. Detta gör att många har svårt att förstå sina fakturor – vad som kostar vad, och varför. Det finns också risk för att avgifter uteblir eller hanteras olika beroende på tolkning och ansvar i organisationen.

Förslaget till beslut är att uppdrag ges att se över hanteringen av avgiftssystemet med syfte att öka begripligheten och tydligheten för medborgarna kring vad de betalar samt att genomföra en översyn av rutiner och ansvarsfördelning kring debitering, boendekontrakt och avgifter för att minska risken för intäktsbortfall och ojämlik behandling.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Hantering av avgiftssystemet, 2025-05-14

Bakgrund

Kommunfullmäktige är det politiska organ som beslutar om avgiftstaxan och ändringar av nivåerna på avgifterna. Vård- och äldreomsorgsnämndens ansvar är att indexuppräknar avgifterna årligen.

Avgiftssystemet inom vård och omsorg är komplext och omfattar flera olika komponenter, vilket kan göra det svårt för brukare att fullt ut förstå fakturornas innehåll. För att stärka förtroendet för verksamheten och underlätta för den enskilde finns ett behov av att öka begripligheten och tydligheten i både avgiftshantering och informationsgivning.

Samtidigt har vissa utvecklingsområden identifierats vad gäller registrering av insatser i verksamhetssystemen TES och Treserva, samt hantering av trygghetslarm vid förändringar i hushållets sammansättning. Även rutiner kopplade till boendekontrakt och ansvarsfördelning vid debitering kan förtydligas för att säkerställa enhetlighet och effektivitet i hanteringen.

Det saknas i dagsläget ett digitalt verktyg som möjliggör preliminär avgiftsberäkning för brukare, vilket skulle kunna bidra till ökad transparens och självständighet. Medborgarperspektivet, rättssäkerheten och behovet av tydligare interna processer motiverar därför en översyn med fokus på att förstärka det som fungerar väl och utveckla de delar som kan förbättras.

Ekonomiska konsekvenser

Syftet är att minska risken för felaktig eller utebliven debitering, och samtidigt skapa trygghet för brukare som i dag kan betala fel avgift – eller inte förstå sin faktura. På sikt väntas förslagen leda till både ökad rättssäkerhet och ökad effektivitet.

Kommunala mål

Lättillgänglig, god och jämlik välfärd

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Uppdraget bidrar till målet om lättillgänglig, god och jämlik välfärd. En omsorg där man kan förstå sina fakturor, få hjälp att planera sin ekonomi och känna sig trygg med att avgiften är korrekt och rättvis.

Jämställdhet

Avgiftssystemet inom vård och omsorg berör i hög grad äldre kvinnor, både som brukare och som anhöriga, vilket gör jämställdhetsperspektivet särskilt relevant i denna översyn. Kvinnor lever i genomsnitt längre än män, har oftare låg pension och är därmed mer beroende av ett avgiftssystem som är tydligt, rättssäkert och anpassat efter ekonomiska förutsättningar.

Ett komplext och svårtolkat avgiftssystem riskerar att slå hårdare mot grupper med lägre utbildningsnivå, sämre hälsa eller begränsad digital vana – vilket enligt tillgänglig statistik oftare omfattar äldre kvinnor. Att öka begripligheten och tydligheten för medborgarna kring vad de betalar för samt digitala stödverktyg som möjliggör egenkontroll kan därmed ha en positiv effekt för jämställdheten.

En ökad tydlighet i debiteringen och förbättrad tillgång till information stärker även rättssäkerheten och bidrar till likabehandling oavsett kön, hushållstyp eller livssituation. Uppdraget bedöms därför ha en positiv påverkan på jämställdheten och är ett steg mot en mer jämlik välfärd.

Uppföljning och utvärdering

Förvaltningen återrappporterar till nämnden senast kvartal 4 år 2025.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Information eller förhandling enligt MBL är inte påkallad

Vård- och omsorgsförvaltningen

Sonja Erlandsson

Beslutet skickas till:
Klicka här för att ange text.